

**Izba Administracji Skarbowej
w Gdańsku**

2201-IWW-2.0921.2.2020.24

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Izba Administracji Skarbowej w Gdańsku

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Temat kontroli	Terminowość wszczynania postępowań karnych skarbowych wynikających z postępowań prowadzonych przez komórki kontroli i orzecznictwa, w szczególności terminowości przysyłania wniosków o wszczęcie postępowania karnego skarbowego.
Jednostka kontrolowana	Pomorski Urząd Celno-Skarbowy w Gdyni (zwany dalej PUCS w Gdyni) ul. Północna 9A, 81-029 Gdynia
Kierownik jednostki kontrolowanej	Izabela Pilachowska Naczelnik Pomorskiego Urzędu Celno-Skarbowego w Gdyni (zwany dalej Naczelnikiem PUCS) - powołana w dniu 01.03.2018 r.
Kontrolerzy:	Jarosław Jarmużek, starszy ekspert skarbowy – koordynator kontroli Hanna Preiss, ekspert skarbowy Bożena Tomczak-Głowienka, starszy ekspert skarbowy, Małgorzata Wańkowicz, starszy ekspert skarbowy działający na podstawie upoważnień Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Gdańsku Nr 2201-IWW-2.0921.1.2020 z dnia 03.03.2020 r. oraz Nr 2201-IWW-2.0921.1.2020/W z dnia 02.06.2020 r.
Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych	Kontrola w dniach: od 09.03.2020 r. do 17.07.2020r.
Podstawa prawna prowadzenia kontroli	Art. 6 ust. 5 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej
Wpisano do ewidencji kontroli	2/2020
Okres objęty kontrolą	Od 01.01.2019 r. do 31.12.2019 r.

Zakres przedmiotowy kontroli	Zakres badania obejmuje następujące zagadnienia kontroli: Terminowość wszczynania postępowań karnych skarbowych wynikających z postępowań prowadzonych przez komórki kontroli i orzecznictwa, w szczególności terminowość przesyłania wniosków o wszczęcie postępowania karnego skarbowego.
-------------------------------------	--

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna	Działania kierowane przez Naczelnika Pomorskiego Urzędu Celno-Skarbowego w Gdyni w badanym zakresie oceniono pozytywnie .
Uzasadnienie oceny ogólnej	Ocena dotyczy działań Naczelnika Pomorskiego Urzędu Celno-Skarbowego w Gdyni zrealizowanych w okresie od: 01.01.2019 r. do 31.12.2019 r. W badanym zakresie kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Terminowość wszczynania postępowań karnych skarbowych wynikających z postępowań prowadzonych przez komórki kontroli i orzecznictwa, w szczególności terminowość przesyłania wniosków o wszczęcie postępowania karnego skarbowego.	
Stan prawny	- ustawa z dnia 10 września 1999 r. Kodeks karny skarbowy (Dz.U. 1999 nr 83 poz. 930, zwany dalej kks); - ustawa z dnia 29 sierpnia 1997r. Ordynacja podatkowa (tekst jednolity Dz.U. 2019.900 z późn. zm.); - ustawa z dnia 19 marca 2004r. Prawo celne (tekst jednolity Dz.U. 2019 poz. 1169) Brak procedur regulujących zagadnienia objęte kontrolą.
Opis stanu faktycznego	W toku kontroli w oparciu o obowiązujące przepisy prawa w okresie objętym kontrolą, zapisy w systemie Ewidencja Spraw Karnych Skarbowych (ESKS 2) oraz w oparciu o dokumentację przekazaną przez komórki orzecznicze i kontrolne do komórek dochodzeniowo-śledczych przy zawiadamianiu o podejrzeniu popełnienia przestępstwa lub wykroczenia dokonano analizy spraw przekazanych w 2019r. Jak wynika z systemu ESKS 2, który służy m.in. do ewidencjonowania prowadzonych spraw karnych skarbowych oraz gromadzenia danych w zakresie czynności podejmowanych przed wszczęciem śledztwa lub dochodzenia, jak i po ich wszczęciu w trakcie toczącego się postępowania, z Rejestru Materiałów Własnych (zwanego dalej

RMW, jednego z modułów systemu ESKS 2) w okresie od [...] r. do [...]r. do komórek dochodzeniowo-śledczych wpłynęło 516 spraw dotyczących zawiadomień popełnienia przestępstw lub wykroczeń.

Z uwagi na to, iż w wyżej wymienionej liczbie spraw znajdowały się sprawy przekazane zarówno przez komórki orzecznicze i kontrolne, jak i pozostałe komórki PUCS w Gdyni, a także urzędy skarbowe i inne instytucje oraz z uwagi na brak możliwości wyfiltrowania wyłącznie spraw wpływających z komórek objętych kontrolą, kontrolujący zwrócili się z prośbą o nadesłanie takich danych. Z otrzymanej od Zastępcy Naczelnika PUCS w Gdyni Grzegorza Stefaniaka odpowiedzi nadesłanej pismem nr [...] w dniu [...]r. wynika, iż komórki orzecznicze i kontrolne PUCS w Gdyni przekazały w 2019r. 107 zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa lub wykroczenia.

[Dowód: akta kontroli, str. 125-129]

Biorąc pod uwagę liczbę spraw oraz możliwości kontrolne z podanej liczby spraw wyłoniono próbę 17 spraw. Przy opracowaniu próby wzięto pod uwagę okres przedawnienia zobowiązań podatkowych i celnych, których uszczuplenia stanowiły podstawę złożenia zawiadomienia o podejrzeniu przestępstwa. Do próby z otrzymanego wykazu stanowiącego załącznik do ww. pisma wytypowano:

- 8 pierwszych spraw, których okres przedawnienia przypadał na 2019r.
- 3 pierwsze sprawy, których okres przedawnienia przypadał na 2020r.
- 3 pierwsze sprawy, których okres przedawnienia przypadał na 2021r.
- 1 pierwszą sprawę, której okres przedawnienia przypadał na 2022r.
- 2 pierwsze sprawy, których okres przedawnienia przypadał na 2023r.

Łącznie kontrolą objęto 17 spraw, co stanowi 15,88% wszystkich spraw.

Wytypowane sprawy zostały przekazane do komórek dochodzeniowo-śledczych przez następujące komórki orzecznicze i kontrolne PUCS w Gdyni:

- CKK-1 - Pierwszy Dział Kontroli Celno-Skarbowej i Postępowania Podatkowego – 2 sprawy
- CKK-2 - Drugi Dział Kontroli Celno-Skarbowej i Postępowania Podatkowego – 4 sprawy
- CKK-3 - Trzeci Dział Kontroli Celno-Skarbowej i Postępowania Podatkowego – 1 sprawa
- CKK-4 - Czwarty Dział Kontroli Celno-Skarbowej i Postępowania Podatkowego –

2 sprawy

- CKK-5 - Piąty Dział Kontroli Celno-Skarbowej i Postępowania Podatkowego – 1 sprawa
- CKK-7 - Siódmy Dział Kontroli Celno-Skarbowej i Postępowania Podatkowego – 3 sprawy
- CKA – poprzednio Dział Analizy Ryzyka i Wymiany Informacji Międzynarodowej, od dnia 28.10.2019r.: Dział Analizy Ryzyka i Dział Analizy Celnej – 2 sprawy
- COC – Wydział Postępowania Celnego – 2 sprawy

Kontrolujący dokonali analizy terminów przedawnienia zobowiązań podatkowych i celnych w przekazanych sprawach w oparciu o przepisy art. 70 ustawy Ordynacja podatkowa oraz art. 65 ustawy Prawo celne.

Wszystkie sprawy skierowane do komórek dochodzeniowo-śledczych przez komórki orzecznicze i kontrolne zostały przekazane przed upływem terminu przedawnienia tych zobowiązań.

Z uwagi na zakres kontroli nie badano terminów złożenia zawiadomień oraz daty wszczęcia postępowań karnych skarbowych w powiązaniu z datą przedawnienia zobowiązań ani terminem ustania karalności.

Sprawy objęte kontrolą dotyczyły m.in. zawyżenia straty podatkowej i odliczenia jej w kolejnych latach, podania nieprawdy w deklaracjach podatkowych i celnych, nierzetelnego deklarowania podstaw opodatkowania, fałszywego deklarowania pochodzenia towaru, nieprawidłowej klasyfikacji towarowej, procederu obrotu fikcyjnymi fakturami.

Jak wynika z analizy dokumentów zawartych w aktach spraw prowadzonych przez komórki orzecznicze, kontrolne i dochodzeniowo-śledcze, zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa przez komórki orzecznicze i kontrolne zostały przekazane:

- w toku i po zakończeniu kontroli, tj. przed wydaniem decyzji (7 spraw, co stanowi 41% spraw z badanej próby)
- po wydaniu decyzji (10 spraw, co stanowi 59% z badanej próby)

Natomiast zawiadomienia o popełnieniu czynów zabronionych, po wydaniu decyzji wymiarowych zostały przekazane w terminach:

- do 1 miesiąca: 3 sprawy (co stanowi 18% badanych spraw)

- do 3 miesięcy: 5 spraw (co stanowi 29% badanych spraw)
- do 5 miesięcy: 2 sprawy (co stanowi 12% badanych spraw)

Mając na uwadze brak określonego terminu oraz procedur (z wyjątkiem komórek kontroli celno-skarbowej, do których w dniu [...]r. skierowane zostało polecenie nr [...] Zastępcy Naczelnika PUCS w Gdyni Grzegorza Stefaniaka.) w zakresie przekazywania zawiadomień przez komórki orzecznicze i kontrolne PUCS w Gdyni do komórek dochodzeniowo-śledczych, a ponadto czas niezbędny na przygotowanie i skompletowanie całości materiału dowodowego, kontrolujący po przeprowadzeniu analizy dokumentów otrzymanych z komórek orzeczniczych i kontrolnych oraz dochodzeniowo-śledczych PUCS w Gdyni stwierdzili, iż złożenie zawiadomienia zarówno przed wydaniem decyzji, jak i w terminie do 5 miesięcy od jej wydania nie budzi wątpliwości.

W toku kontroli ustalono, iż we wszystkich zbadanych sprawach komórki kontrolne stosowały się do poleceń zawartych w piśmie nr [...] z dnia [...]r. podpisanym przez Zastępcę Naczelnika PUCS w Gdyni Grzegorza Stefaniaka.

W związku z powyższym kontrolujący uznali, iż we wszystkich sprawach zawiadomienia złożono bez zbędnej zwłoki.

W toku czynności kontrolnych stwierdzono, iż na 17 skontrolowanych spraw w 12 zostało wszczęte śledztwo lub dochodzenie, co stanowi 70% badanych spraw. Po analizie zbadanych dokumentów kontrolujący stwierdzili, iż we wszystkich sprawach, w których przedawnienie zobowiązań podatkowych i celnych przypadało na 2019r. wszczęto postępowania karne skarbowe.

Natomiast w 5 z 17 zbadanych spraw nie wszczęto takich postępowań.

Jak wynika z wyjaśnień Naczelnika PUCS Izabeli Piłachowskiej zawartych w piśmie nr [...] z dnia [...]r., *iz nie wszczęto śledztwa lub dochodzenia w sprawach zarejestrowanych w RMW [...],[...],[...],[...] i [...]z uwagi na brak przepisów obligujących do ich wszczęcia w konkretnych terminach. Przedmiotowe sprawy przedawniają się w latach 2020 do 2023r., więc zostaną wszczęte w terminie późniejszym. W pierwszej kolejności prowadzone są sprawy przedawniające się z końcem 2020 roku.*

[Dowód: akta kontroli, str. 169-171]

W 2 z 17 skontrolowanych spraw odstąpiono od wszczęcia postępowania karnego

	skarbowego. W wyjaśnieniach Naczelnika PUCS Izabeli Pilachowskiej zawartych w ww. piśmie odnośnie RMW [...] wskazano, że w przedmiotowej sprawie został zastosowany przepis art. 16a kks. Natomiast powodem odstąpienia od wszczęcia śledztwa lub dochodzenia w sprawie RMW [...] były negatywne przesłanki procesowe. [Dowód: akta kontroli, str. 169-171] Nadmienić należy, iż w piśmie nr [...] z dnia [...]r. Zastępcą Naczelnika PUCS w Gdyni Grzegorz Stefaniak poinformował, że obszar objęty kontrolą nie był przedmiotem kontroli przeprowadzonej przez inne komórki kontrolne. Kontrola funkcjonalna odbywała się na bieżąco. Ponadto z pisma nr [...] z dnia [...]r. wynika, iż w kontrolowanym obszarze nie stwierdzono uchybień lub nieprawidłowości. [Dowód: akta kontroli, str. 3-5, 205-206]
Ustalenia:	W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym powyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

IV. Zalecenia

Zalecenia/ Wnioski pokontrolne	Przedstawiając powyższe ustalenia kontroli Dyrektor Izby Administracji Skarbowej w Gdańsku odstąpił od wydania zaleceń. Jednakże, Dyrektor Izby Administracji Skarbowej w Gdańsku, działając jako organ nadrzędny nad finansowymi organami postępowania przygotowawczego, przypomina o respektowaniu wytycznych w zakresie gromadzenia i kompletowania materiałów przekazywanych do komórek dochodzeniowo-śledczych wraz z zawiadomieniami/wnioskami o popełnieniu przestępstwa zawartych, o których jest mowa m.in. w piśmie nr [...] z dnia [...]r. Zgodnie z art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.
---	---

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

....., dnia.....

.....
(podpis kierownika jednostki kontrolującej)

Obszar oznaczony [...] identyfikuje zakres wyłączenia jawności, o którym mowa w art. 8 ust. 5 ustawy o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2019 r., poz. 1429 j.t.).

We fragmentach oznaczonych [...] dokonano wyłączenia jawności w zakresie tajemnicy skarbowej na podstawie art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2019 r., poz. 1429 j.t.).

Wyłączenia jawności dokonała: Katarzyna Bryłowska – inspektor ds. ochrony danych osobowych i innych informacji prawnie chronionych.